

Anmeldelser

Til dem, der måske nu egentlig gerne ville læse bogen, men tænker, at den nok er lidt for lang, kan det lige siges, at man godt ville kunne nøjes med at læse udvalgte kapitler, idet der ofte gentages – eller samles op, om man vil – og idet fx de økonomiske og pressetekniske sager er holdt i kapitler for sig, som man altså kan gå let hen over, hvis det ikke er det, der optager én. Så det er bare med at komme i gang.

Adam Wagner

Budstikken. Nyt om dansk-nordisk sprog og sprogrøgt. Tidsskrift; fire numre årligt; siden 2007. København.

ISSN 1902-1445. Årsabonnement: Kr. 75,00.

Hjemmeside: www.modersmaalet.dk

Tidsskriftet kan bestilles ved henvendelse til Loránd-Levente Pálfi: tlf. 29 92 12 92; e-post llp@asb.dk.

Budstikken, som udgives af Modersmålskredsen, er et forfriskende, ja, tiltrængt nyt tidsskrift. I tider som disse, hvor det ene engelske ord efter det andet møver sig ind, og hvor de højere uddannelser i stigende grad går over til ligefrem at undervise på engelsk, samtidig med at flere – også journalister og politikere – får sværere ved at udtrykke sig klart og alsidigt på dansk, må det siges at være på sin plads med et blad, der forsøger at råbe os op.

Budstikken er både om sprog (dansk og nordisk) på et mere fagligt stade og om sprogets tilstand og brug. *Budstikkens* mål er klart at få alle os, der taler og skriver dansk, til at bruge det overalt, til at bruge det med omtanke og til kort sagt fortsat at lade dansk bestå som et fuldstændigt, righoldigt kultur- og videnskabsbærende sprog.

Redaktørerne vil være faste læsere af Nomos bekendt, idet de alle tre har bidraget hertil: Ansvarshavende redaktør er Arild Hald Kierkegaard (der bidrog til Nomos 3:1), dertil kommer Christian N. Eversbusch (Nomos 4:1 og 5:1) og Loránd-Levente Pálfi (Nomos 5:1).

Anmeldelser

Enkelte indlæg i *Budstikken* har været bragt andetsteds (fx *Nomos* og *Berlingske Tidende*), men da man jo ikke kan holde sig oplyst alle steder på én gang, er det udmærket, at *Budstikken* i beskedent omfang opsamler væsentlige sprogartikler andetstedsfra.

Bidragene er stort set alle særdeles velskrevne, og alene af den grund er de en fornøjelse at læse. Således kan *Budstikken* også være andre blade (og aviser!) et forbillede. Desuden er flere af bidragene meget gennemtænkte og indeholder på liden plads en del gode iagttagelser, oplysninger og overvejelser.

Der er i skrivende stund kommet tre numre af *Budstikken*. Alle med spændende bidrag. Fra nr. 2 skal fremhæves 'Sprogets forsimpning' af Gunner Pedersen. Her bringes gode eksempler på forfladigelsen af sproget – en forfladigelse, der dybest set skyldes manglende omhu. Gunner Pedersen kommer raden rundt med politikernes og journalisternes manglende sproglige færdigheder, flosklernes indtog på bekostning af meningen, den politiske korrektheds sprogforvridende virkning, de smittefarlige uvaner (som fx at begynde ethvert svar med et »jamen...«), folks almindelige uforståenhed over for forskellen på »nogle« og »nogen« og endelig sprogets udtale. En fin opsang, og det er det, der skal til.

I samme nummer er optrykt en artikel af Claes Kastholm Hansen, der også vækker til eftertanke. Kastholm Hansen udvikler, hvordan vi alle er blevet mere slappe i vores sprogbrug – og dermed også i tanken. Og det er jo rigtigt, at de ting hænger sammen. Tvinger man sig selv til at tænke over hver eneste sætning, man skriver, tvinger man også sig selv til at gennemtænke, hvad det egentlig er, man vil skrive. Et af problemerne med de mange fremmedord er, at de trænger sig på, uden at vi tænker nærmere over det. Vi vælger så at sige ikke hvilke ord, vi vil bruge, men glider bare med. Det samme gør sig gældende med den udbredte brug af floskler, som Gunner Pedersen nævner – fx at en professor i en kronik hele syv gange skrev »problemstilling« i stedet for blot »problem«, som han egentlig mente. Også Kastholm Hansen kæder denne gliden-med sammen med sprogets øgede slaphed. Man glider fx bare med på »globaliseringen« og

Anmeldelser

skal så afgjort bare tale mere engelsk, uden det overvejes, om denne globalisering nu er en så bydende nødvendighed, som det påstås.

I en bogomtale (*Med 'bil' i Norden i 100 år*) af Arild Hald Kierkegaard, bringes der mange nordiske eksempler på sprogrøgt, herunder opfindelse og brug af nordiske ord i stedet for låneord. Således holdes læseren vidende om, hvad der skrives af bøger på området, samtidig med at han får en viden om andre nordiske landes sprogpolitik. Og *Budstikken* holder fint, hvad det lover, nemlig ikke bare at oplyse om dansk, men også om nordisk sprogrøgt. Og det er tiltrængt, da der givetvis findes en sammenhæng mellem den i almindelighed svindende fornemmelse af at tilhøre et nordisk sprogfællesskab og den udbredte falden-på-halen for alt angel-saxisk.

Også i det tredje nummer er der en fin artikel med en nordisk vinkel. 'Tal skandinavisk – det nytter!' af Karin Guldbæk-Ahvo beretter med hverdagsseksempler, hvordan man kan styrke den gensidige skandinaviske forståelse. Også dette vil virke velgørende tilbage på ens eget sprog, da der er en vekselvirkning mellem forståelse af eget nordiske sprog og af de andres nordiske sprog.

Fremragende er også artiklen i nr. 3 'Ord der bedrager. En konsultants bekendelser' af Hanne Gullestrup. Her spiddes konsulentbranchen og dens hokus-pokus-sprog, og »nødvendigheden« af den stærke engelske sprogpåvirkning i virksomhederne afsløres som hul.

Udover sådanne indlæg findes der i *Budstikken* omtale af mere sprogfaglige værker, så man som læser også holdes oplyst om den side af sagen; fx kan nævnes omtalen af *The Syntax of Old Norse* og af den danske udgivelse *Runes and their Secrets*. Tidsskriftet *Budstikken* kommer således hele vejen rundt og kan med sine velskrevne og rammende bidrag anbefales enhver, der »har for modersmålet øre« – og det burde vi alle have eller i det mindste bestræbe os på at få.

Adam Wagner